

ГЕО МИЛЕВ
ЕКСПРЕСИОНИСТИЧНО
КАЛЕНДАРЧЕ ЗА 1921

chitanka.info

ЯНУАРИ

В този ден съм аз роден.

В този ден между ледените зъби на студа глъхне прехапан последният рев на снежните бури. Голямата мечка настръхна замръзнала — бяла — от лед; между блестящите и ледни зъби — разтрошеният диск на Полярната звезда.

Тишина и неподвижност на синия мраз; под безтрепетните зари на северното сияние.

Над прага на моята съдба стои беловласият старец Водолей: на моята съдба неспирната струя, която той излива — замръзна, моята съдба.

В този ден съм аз роден и сърцето ми, новородено, замръзна в миг: огромен светъл къс от лед.

Аз видях, че прозрачен светъл ангел донесе между своитенежни пръсти сърцето ми — далече от блажените предели. Той не дойде: издъхна нежното сърце в ледените нокти на мраза.

В този дан съм аз роден. Сърцето ми замръзна: огромен светъл къс от лед.

Не любя аз. Сърцето ми е лед — камък, желязо — жестоко. Не любя нищо, никого. Не любя!

О, книга на враждите!

Аз грабвам в ръка сърцето си — огромен леден камък — и чакам: готов за бой.

Горко на меките чела!

ФЕВРУАРИ

Хиляди фабрични комини застыгат лазурния кръг на кръгозора. И черни дракони — от искри и сажди — развяват огромни рошави крила над сивите предградия.

Де е лазурната усмивка на бога? Светът е без небе. Светът е без любов...

Злоба, Вражда. Под черните крила на гневни дракони от искри и сажди. Безжалостно убийство на лазура.

И вечер, когато хиляди свирки нададат страшен писък към черните поля — о черни ръце на труда, разтреперани от злоба и вражда...

О гневна песен на черните ръце!

Отключете лазурния кръг на кръгозора. Върнете ни небето.

Небето! Небето! Небето!

МАРТ

Ето първото пурпурно утро.

Ето пурпурните тръби на утринната заря.

Барабаният бой на разтопените капки.

Бойният вой на южния вятър.

И тежката канонада на разкъртените ледове.

Ето сивите знамена на глада, наведени за молебен средбранните
поля на пролетта.

Начало!

Ето червения щит на слънцето в нашите черни ръце.

Ний го издигаме смело — напред — към борба.

Слънцето.

И в този миг: ето първият пролетен гръм.

АПРИЛ

Мъдреците и поетите дишат чист въздух в сумрачните пролетни градини, над техните звънливи чела — високата тайна на нощното небе — ултрамарин и сребро — над тихата арабеска на преплетените млади ластари на лозата и цъфналите клони на ябълките.

Безбройните въпросителни на нощното небе — и сребърната тревога на Тихо Брахе.

Неотдавна се видях на брега. Ала в шепата си не улових отструите на вечната река. Напразно...

Има ли бог?

Над звънливите чела на мъдреците и поетите небето зее с бездънна тишина — ултрамарин и въпросителни.

Някъде светят шумни локали. А през сянката на белите пролетни градини — в този час на късна вечер — минава с широки крачки огромният силует на черен мъж.

МАЙ

1

Някога имаше пролет и лято и всички сезони.

Някога имаше май.

Някога с първия топъл дъх на пролетните морета прелитаха в шумни дъги лястовички, прелитаха влюбени славеи — и румени рози цъфтяха пред всеки прозорец.

Някога...

Никога!

Никога не е имало пролет и май — и лястовички, и влюбени славеи, и рози пред всеки прозорец. Никога не е имало радост. Никога не е имало щастие. Никога не е имало идилия, никога Теокрит и Виргилий.

Лястовички и славеи има само в учебника по зоология. Рози цъфтят само по картините. А май е порой от небесна вода, която облива калните улици — неспирно, ден и нощ — в мрака на глуха, влажна нощ, когато покрай тъпата светлина на изоставен посред безлюдната улица фенер минава с широки крачки черен силует на работник с торба на гръб, а след него подбягва разплакано дете.

Кой бърза тъй късно през дъжд и мрак?

2

Кой вижда слънцето — ослепен от алхимическите блясъци на фабричните пещи?

Кой вижда лазура, замрежен от черните комини на фабриките?

Кой знае сладостния аромат на розите и пъстрите цветя в полето — задавен от саждивия пушек на комините, от бензинния дъх на моторите и тежките масла на машините?

Кой чува серенадите на славеите посред лунната тишина на парковете, дете над прозрачни басейни въздишат мраморни нимфи и пухтят от ревност зелениясали тритони, кой — оглушен от писъка на

фабричните сирени, от плющенето на ремъци и колела и равномерния бой на чукове?

Кой сред виолетови летни нощи съзерцава високите тайни на звездите — прикован с гвоздеите на грижата върху черния кръст на труда?

Няма рай. Никога май.

Смъртоносно.

Мъртва усмивка на естеството. Нито утешителния шъпот на самотата.

3

Всички пътища водят в Рим. Само един води в рая: пътя на Свободата.

4

Вий, които не виждате слънцето — вам е обещано слънце, ново слънце, по-голямо, по велико и незалязващо: вашето, бъдещото слънце: ето неговия изгрев в пурпурния блясък на вашите майски знамена.

Вий, които на виждате небесния лазур и не чувствувате прохладния повей на небето — вам е обречено небе, ново небе: ето неговия прохладен лъх във веенето на вашите майски знамена, веещи с нежните ветрове на лазурния въздух, гърмящи с пурпурна гръмотевица на небето.

Вий, които не сте видели рози, ни поле с ярки цветя, мак, роза и божур — ето рози и божур, ярки цветя, които не увяхват, в червения цъфтеж на радостните майски знамена.

Вий, които не чувате примиращите от възторг плачове на страстните славеи посред лунната тишина на паркове и романтически гори, нито тамбурините на лястовички, нито волните маршове на косове — ето песен и радост на птици безбройни в пляска на празничните знамена на труда.

Вий, които не виждате звездите, замъглени от дима на големия град, и не четете техните тайни — ето всички тайни, разтрошени и озарени от блясъка на червените майски знамена.

7

Хиляди знамена, безброй — развени над нашето празнично шествие.

Другари, братя, народ.

5

Хиляди знамена, безброй.

Вий, милиони, безбройни, безименни.

Тръпне земята под вашето мъжествено шествие. Над вас се люлеят, океанно бучат — безкрай — червените знамена на май и труда, и великото бъдеще.

Издигнете сърцата! Издигнете очите! Вижте: пред вас се разтваря зората — пурпурна над безбройните пурпурни, океанно бучащи знамена...

Зората на новия ден — на Новия Ден.

Огнеструйна се лее над новата земя Бъдеще, която се разкрива червена пред нашия път. Червената обетована земя на Свободата. Ханаан на Труда.

Вий, милиони, влезте.

В червения Ханаан на Труда, дето човекът стъпва върху престола на бога.

ЮНИ

Един луд, един цар Лир, стои сам сред пустия площад под бурните полунощни небеса, които чупят мълнии над изплашения град.
Лир декламира:

*О, гръмове и молнии небесни!
Треснете над греха и суетата!
Небе, земя и ад! Всевишний боже!
О Сатана — — — и прочее.*

— Що правиш тук, приятелю! — го пита с дървена усмивка неговият лала.

— Пея песен на любовта и правдата!

Посред за миг мълчание на бурята далече някъде бездомен пес надава към небето протяжен и страхотен вой на смърт.

ЮЛИ

Горещата пустиня на света замръзва внезапно в своя страх: о
страшен рев на лъва; о страшен рев на глада и праведния гняв.

И Лондон, и Париж, и Ню Йорк дирят пещерите на нощта да се
укрият. О нощ и гробници без плячка за хиени.

Световната пустиня замръзва в своя страх.

Гладният цар на пустинята надава страшен рев за рай. Готов за
стръвен скок на завоевание и мъст.

О страшен рев на глада и праведния гняв!

АВГУСТ

Твоето леговище е зад спуснатите тъмнопурпурни завеси, о хубав звяр! о сочна, пълнозряла Дева! разнежила свещена голота под розовия полумрак на абажура в потните постелки на своята притома... В сърцето споменът сподавен за онази първа капка кръв, разтворена в предпролетния сняг...

Ти си една, под всички небеса — далеч от смъртните пустини на простора, спокойна пред ужаса на времената.

Ти си една, единствена и вечна: и твоето име е Мария.

Радвай се, пречиста Дево! — пред твоята притома пристъпва Ангелът на Духа, обкичен с белите лилии на благовестието. Той посади в сърцето ти небесното стъбло, из което ще разцъфне цветът на Всемирното Щастие.

Радвай се, пречиста Дево! — ти ще бъдеш майка на духовната свобода!

СЕПТЕМВРИ

Когато в полунощ от седмия етаж разтвори душния прозорец високо над града — в безкрайността на здрачните кръгозори трептят разеяни безбройни светлини — прозорци, витрини, фенери, — градът лежи като огромна хилядоглава, хилядоока хидра, която един ден внезапно ще се идправи страшна и свирепа: пред осветените прозорци с копринени завеси, над безгрижните покриви, под които екнат акорди на пиано, оркестри, грамофони, изтягат се тлъсти бедра в гладко изгладени панталони по меки плюшени фотьойли, отоманки — върху обкичени с книжни цветя естради извиват се женски нозе, позабулени с прозрачни роклички от тюл, люлеят се посред шампанско разголени гърди пред груби погледи, размътени от похот.

О свирепа хидра на разплата, хилядоглава, хилядоока с безбройните светлини на нощния град, очакващ дванайсетия час.

Далече, из утробата на черни облаци, се ражда кървава луна.

ОКТОМВРИ

Широкият булевард стрели далеч в безкрайността на предградията.

Шумният булевард умира в един миг — безлюден — унесен далеч в мъгливата безкрайност на предградията. Край двете страни на далечния булевард идат бавно идат бавно един след друг черни мъже с пушки. Напуснати трамваи и автомобили стоят уплашени посред безлюдния булевард и гледат с широки, празни очи. И бързо пред вратите на големите магазини падат с гръм тежки ролетки. От прозорците на високите етажи плахо надничат любопитните лица на сладки слугини.

Далеч из мъгливата безкрайност на широкия булевард изтича огромната вълна от черни хора — озарени от златното сияние на есенни дървета.

Някъде тракат страшни зъби картечници.

Някъде монокли и бинокли гледат надпрепускането на пъстри жокеи; горчиво любопитство: Буцефал или Адлер? Небето заплаква. Пред входа на игрището бедни жени и слепци продават кибрит, цигари, моливи и кестени. Между тях сляп мъж в посивяла войнишка дреха подлага сламена шапка с премръзналата си счупена ръка.

Някъде се чуват гърмежи.

Широкият булевард се губи в мъгливата безкрайност на предградията, които пращат своите черни хора. Есента ги позлатява.

НОЕМВРИ

Когато великата човешка вълна прелее гигантски и застрашително над здания, над покриви, над кули — о трясък и прасък на греди и керемиди под нейната тежест — и могъщиятрев на последния прилив — и отчаяният, изплашеният писък. Бунт!

Ний градим барикади: съндъци, бурета, бали с хартия: оплющени на жилавите мускули — барикади, с червени знамена над тях.

Високо от покривите тракат дръзки картечници: шеметно въртене — тълпи, ескадрони, топове, бронирани автомобили — по улици, площади, дворове...

Срещу гвардейските казарми внезапно: два страшни реда стрелци с червени ленти на ръка.

Ний градим барикади, ний копаем вал: между Вчера и Утре.
Спартакус!

ДЕКЕМВРИ

Пред дъжд, и сняг, и мрак, и вятър, и кръв — ний идем към ясните ясли на бога.

През безкрайния свят — труд и страдание — по белите път на далечната зима ни нашта звезда. Ни води вярата в нашата звезда в нашата звезда.

Нека тих блясък огрее нашите черни строшени ръце. Нека разтворените небеса облажат сърцата ни с песента на златни струни и сребърни камбани и светлия зов на ангели небесни: Осанна! Осанна! Мир на земле — во човецех благоволение!

Небесата се разтварят и ний влизаме през техните елмазни порти.

и свеждаме с радост сбръчкани черни чела пред ясните ясли на новия бог.

Пречиста Дево, из твоето сърце разцъфна бяла роза — обял венец над черния кръст на нашето страдание. Ний свеждаме черни чела.

И лъчезарното дете в твоя скут с усмивка издига благославяща ръка над нас и казва:

Мир вам!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.